

Napóleon kontra VII. Pius pápa: két óriás harca egy konkordátum megkötésénél

Szerző: Szerk. (2021-07-18)

1 / 10 oldal | © Katolikus.ma

Jelen kiadvány tartalmául a Katolikus.ma cikke szolgál, mely a <https://katolikus.ma/napoleon-kontra-vii-pius-papa-ke-ori-as-harca-egy-konkordatum-megkotesenel/> internetes címről származik. A cikket 2021-09-19 dátummal egy médiamissziós lelkületű Tisztelt Olvasónk töltötte le, létrehozva a jelen pdf vagy papír alapú kiadást, akinek ez úton is köszönjük az ilyen formában történő terjesztést. Mindent Isten nagyobb dicsőségére!



1801. július 15-én a Szentszék és a francia Konzulátus aláírta a

Szerző: Szerk. (2021-07-18)

2 / 10 oldal | © Katolikus.ma

Jelen kiadvány tartalmául a Katolikus.ma cikke szolgál, mely a <https://katolikus.ma/napoleon-kontra-vii-pius-papa-ket-orias-harca-egy-konkordatium-megkotesenel/> internetes címről származik. A cikket 2021-09-19 dátummal egy médiamissziós lelkületű Tisztelt Olvasónk töltötte le, létrehozva a jelen pdf vagy papír alapú kiadást, akinek ez úton is köszönjük az ilyen formában történő terjesztést. Mindent Isten nagyobb dicsőségére!

konkordátumot Franciaország és a Pápai Állam között a franciaországi egyházra vonatkozóan. Bernard Ardura atya, a Történettudományok Pápai Bizottságának elnöke elmondja, hogy ez a ma is igen lényeges szöveg hogyan lett két kivételes személyiség összecsapásának tárgya: az egyik oldalon Barnaba Chiaramontit találjuk, aki 1800-tól VII. Pius pápa néven lett ismert, a másikon Bonaparte Napóleon konzult, akinek ez év májusában emlékeztek meg halála 200. évfordulójáról.

1789-ben a francia forradalom véget vetett az Egyház kiváltságainak Franciaországban, és 1790-ben előidézte az egyház szakadását az alkotmányos, a Francia Köztársaságtól függő Egyház és egy ellenálló, úgynevezett „tűzbiztos”, a pápához hű Egyház között. A pápa hatalmával való szembeszállás és Franciaország közötti ellentét akkor érte el csúcspontját, amikor VI. Pius pápát (1717-1799) fogságba vetette a francia forradalom serege.

Camille Dalmas: Miért tárgyalt utóda, VII. Pius pápa és Napóleon néhány évvel később a helyzet megoldása érdekében a konkordátumról?

Bernard Ardura atya: A francia forradalom elpusztította Franciaországot. Attól kezdve találunk két olyan entitást, amelynek érdeke – egyiknek is, másiknak is –, hogy valamilyen egyezséget, mondhatni kibékülést találjon. Bonaparte tudja, hogy

Szerző: Szerk. (2021-07-18)

3 / 10 oldal | © Katolikus.ma

szüksége van katolikusokra, akik a forradalom alatt üldözöttek voltak. Valóságos törés van politikai téren - ami kapcsolatban van a király személyének szentségével. De vallási téren is, mégpedig a forradalom azon kísérlete miatt, hogy bevezettek egy pogány vallást, ami végül megbukott. Ugyanezen a téren felmerül természetesen a katolikusok megosztottságának problémája az alkotmányos Egyház miatt.

Bonaparte részéről, éppúgy, mint VII. Pius részéről is, aki 1800-ban követte VI. Piust, szükséges volt visszaállítani az ország vallási egységét. Bonaparte tudta, hogy ezt az egységet csak a pápára való kifejezett hivatkozással lehet elérni. VII. Pius pápa a maga részéről tudta, hogy Franciaországban a római katolikus Egyház már nem létezik jogi alapon, hogy elvesztette minden tulajdonát, és hogy megosztott. Hogy érvényre juttassa ezt a megegyezést, Ercole Consalvi bíborosra számíthatott.

A pápának ez a bizalmi embere kulcsszerepet töltött be a tárgyalások során?

Bernard Adura atya: Igen, ő volt a Szentszék legnagyobb államtitkára, akit valaha is ismertünk. Emlékiratokat hagyott hátra, amelyek igen értékesek az egyezmény megértéséhez. Ez a zseniális ember kész volt elfogadni mindent,

Szerző: Szerk. (2021-07-18)

4 / 10 oldal | © Katolikus.ma

egészen addig a pontig, amiről már nem lehet alkudni. A pápa azt akarta, hogy az Egyház visszanyerje egységét és szabadságát, és e ponton Consalvi bíboros és ő nem engedtek. Consalvi, valóságos látnok, a tárgyalások kulcsembere volt, aki nem habozott Bonapartét dühbe hozni. Az egyik ilyen dühkitörés során, amikor a korszikai azzal fenyegetőzött, hogy mindent megszakít, azt mondta Consalvinak: „Tönkre fogom önöket tenni!”. Az olasz bíboros állítólag így válaszolt: „1800 év óta mi is ezzel próbálkozunk, de nem sikerült!”

A katolikus Egyház mindazonáltal kénytelen volt teljesen engedni a papság 1789-ben elkobzott vagyonának kérdésében.

Igen, teljesen elálltak ettől a követeléstől. De ez még nem minden. A Szentszék figyelmen kívül hagyta a szerzetesek kérdését, ami a megegyezésben nem szerepel, különösen azért, mivel összes vagyonukat nemzeti vagyonként eladták. Ez a probléma 1903-ig lényeges marad.

Mi volt Bonaparte terve ezekkel a követelésekkel és megegyezésekkel szemben?

Bonaparte Napóleonnak pontos elgondolása volt arról, hogy mit akar. Az Egyházzal történő kibékülés csupán egy eszköz az Állam, vagyis a saját

Szerző: Szerk. (2021-07-18)

5 / 10 oldal | © Katolikus.ma

hatalmának visszaállítására. A katolikus Egyházra csak úgy gondolt, mint saját politikájának eszközére. Ennek érdekében tette hozzá a konkordátumhoz a nevezetes „organikus cikkelyeket”[1], amelyek például megtiltják a püspököknek a gyülekezést, az egy testületként való megjelenést. Ez egy egyoldalú lépés, amit a pápa soha nem fogadott el. Franciaország 130 egyházmegyéjét egyenként vizsgálták meg, és a megyékre mintázták. A katolikus vallással való megegyezéssel Napóleon meg akarta erősíteni befolyását a francia társadalom minden rétegében, a püspököket pedig egyszerű „lilaruhás prefektusoknak” tekintette.

Az a tény, hogy a megegyezés létrejött sok időt vett igénybe, azt bizonyítja, hogy a két aláíró egyáltalán nem volt egy hullámhosszon?

Sok időt kellett igénybe vennie, mert Napóleon természetesen különleges dolgokat kívánt meg, amit a katolikus Egyház nem fogadhatott el. Mindegyik a saját tekintélyét védelmezte. A megegyezés például olyan lépést eredményezett, ami egyedülálló az Egyház történetében: a pápa az összes püspök lemondását kérte. Ez olyan esemény, aminek jelentős a súlya: a pápa tekintélye ettől megerősödik. Később Napóleon a maga részéről elhívta a pápát a koronázására, anélkül hogy tényleges funkciót adott volna neki, egyszerűen diadala eszközeként használva fel őt.

Szerző: Szerk. (2021-07-18)

6 / 10 oldal | © Katolikus.ma

Miért fogadta el a Szentszék ezeket a megalázó engedményeket és azt a tényt, hogy papságát a francia hatalom beszervezze? Vajon azért, mert az erőviszonyok Bonaparte felé hajlottak?

VII. Pius pápa elsősorban azért fogadta el összességében a megegyezést, hogy az Egyház megint szabad lehessen a vallás gyakorlásában. Ez volt a legfőbb cél, amivel kapcsolatban nem alkudott meg soha, még akkor sem, amikor 1809-ben elrabolták Rómában és a császár fogságba vetette Fontainebleauban.

Miért engedett a konkordátum a francia hatalom követeléseinek a püspökök kinevezésének kérdésében?

Ez megint elsődlegesség kérdése. A püspökök kinevezése az akkori helyzetben nem volt jelentős probléma, annál is inkább, mert más országok ekkor már kötöttek konkordátumokat. A pápa tehát elfogadta, hogy megadja az egyházi megbízást a francia kormányzat által választott püspököknek. A dolgok azóta a Szentszék javára alakultak. Elzászban és Moselleben, ahol a Konkordátum ma is hatályban van, a köztársasági elnök elfogadja, hogy azokat a püspököket nevezze ki, akiket a pápa választ ki.

A konkordátum napóleoni értelmezése összhangban állt a régi gallikán

Szerző: Szerk. (2021-07-18)

7 / 10 oldal | © Katolikus.ma

hagyományokkal, de a Felvilágosodás gyümölcse is volt - amint azt a kormányzat liberális megközelítése mutatja a kisebbségi vallások, protestánsok és zsidók elismerését illetően. A Szentszék számára ennek a konkordátumnak aláírásával kapcsolatban beszélhetünk-e egy másik korszakba való átlépésről?

Igen, mert ebben a konkordátumban elismerik a pápa tekintélyét. Például az 1438-as Bourges-i Pragmatica Sanctio (amelyben VII. Károly király Franciaországban az Egyház jogai őrzőjének jelentette ki magát - szerk.megj.) tiszta gallikán szellemben íródott. A konkordátum esetében felismerték, hogy csakis a pápával történő megegyezéssel rendezhető a vallási kérdés és a nemzeti megbékélés a Forradalom után. Mivel a pápa mindenáron azt akarta, hogy az Egyház szabadon gyakorolhassa küldetését, sok engedménybe hajlandó volt belemenni.

Minden probléma megoldódott a pápa számára 1801-ben?

Nem. VII. Pius pápa ekkor elküldte Giovanni Baptista Caprara bíborost Franciaországba követként az összes probléma megoldására. A bíboros különösen tevékeny volt a szembenállók és az alkotmányosok kibékítésében. VII. Pius pápa látszatra elég visszahúzódo személyiségnek tűnt, követét, mint képviselőjét, jól

Szerző: Szerk. (2021-07-18)

8 / 10 oldal | © Katolikus.ma

fogadták. Ettől kezdve a pápa az, aki ura a helyzetnek és Napóleon tisztában volt ezzel. Egy más tény is VII. Pius pápa javára szolgált: utazásai Franciaországban. Először az első utazás Franciaországba, a konkordátum után, ami egyben a pápa leghosszabb hivatalos utazása volt az országban, és óriási népszerűséget és sikert hozott. A második, amikor kiszabadult Fontainebleauból, és a hatalom manőverekbe fogott, hogy elkerülje az átvonulást a Rajna völgyén, ahol a lelkes tömegek felkelésétől féltek. Inkább azt választották, hogy a pápa megkerülje a Massif Central Francia Középhegységet.

A pápa diadalmasan került ki a gigászok harcából?

Igen, azt lehet mondani. Ez a konkordátum sokba került az Egyháznak, de a célt, amit a pápa kitűzött, elérte: az alkotmányos Egyház eltűnt. A szöveget ennek következtében módosították, a Restauráció idején törölték az „organikus cikkelyeket”. Majd a konfrontáció más formában újból folytatódott, éveken keresztül, egészen a 20. század kezdetéig. VII. Pius pápa rendkívül eszes pápa volt, aki a gyengeség látszata ellenére vasakaratról tett tanúságot. Szembeszegülése Napóleonnal megmutatja, hogy csupán erkölcsi erejével felfegyverkezve a pápának valóságos diplomáciai érzéke volt. A Franciaország és a Forradalom által megosztott Egyház számára annyira kívánt megbékélés érdekében tudott békülékenynek mutatkozni és rendkívüli irgalmasságot

Szerző: Szerk. (2021-07-18)

9 / 10 oldal | © Katolikus.ma

tanúsítani.

Fordította: Dr. Seidl Ambrusné

Forrás: Aleteia

[1] Az ún. organikus cikkelyek a katolikus és a protestáns vallás gyakorlását szabályozták. Az egységes liturgia szerint például imádkozni kellett a Köztársaság kormányáért és a konzulokért. Az állami hatalom alá rendelt kérdések közé tartozott az új plébániák létesítése, a vallási ünnepek meghatározása, a felszentelhető papok száma, a pápai szövegek kiadása, az egyházmegyék számának és a papi jövedelmeknek a meghatározása stb. (Szerk.)

Szerző: Szerk. (2021-07-18)

10 / 10 oldal | © Katolikus.ma

Jelen kiadvány tartalmául a Katolikus.ma cikke szolgál, mely a <https://katolikus.ma/napoleon-kontra-vii-pius-papa-ket-orias-harca-egy-konkordatium-megkotesenel/> internetes címről származik. A cikket 2021-09-19 dátummal egy médiamissziós lelkületű Tisztelt Olvasónk töltötte le, létrehozva a jelen pdf vagy papír alapú kiadást, akinek ez úton is köszönjük az ilyen formában történő terjesztést. Mindent Isten nagyobb dicsőségére!